

HISTORIEN OM
KREUGERSKA HUSET

Krugerska huset byggdes 1697 av Borgmästare Didrik Mühlenbruch

Det var då ett av Kalmar största trähus i den nya staden som exploaterades på Kvarnholmen

Huset blev granne med Kavaljersporten i södra änden av Östra sjögatan som leder ut till Storbron, där en av Kalmars många hamnar låg

Denna målning från 1840 är den äldsta kända avbildningen på huset. Taket var ursprungligen av modell valmat, men byggdes om i mitten av 1800-talet till nuvarande utförande. Flaggan på målningen är den svensk-norska unionsflaggan som användes under åren 1818-1844

1730 köptes huset av Mühlenbruch's
efterträdare Borgmästare Casper
Hoppenstedt

Under åren 1787-1840 ägdes huset av
diverse skeppsredare och handelsmän

1840 köptes huset av Landsekreterare
Christian Adolph Palme, som
 sedermera blev Olof Palmes farfars far

Detta är det äldsta bevarade fotografiet på huset från 1890 med
det ombyggda taket och övre gavelparti

Huset hade stor tomt med ett lusthus i hörnet mot Kavaljerna

I den borte änden av tomten fanns det utedass och ett stall för hästarna

Närmaste granne var det anrika hotellet Hotell Witt, där Biff à la Lindström uppfanns 1862 av Kapten Lindström

Lusthuset hade ett unik utformning med de 8-kantiga väggar

1854 sålde CA Palme huset till Johan
Agust Kreuger

Johan var en framgångsrik
trävarugrossist och gift med Christina.
De fick 6 barn, 3 pojkar och 3 flickor

Den äldsta sonen, Gustaf Kreuger, tar
över både trävaruföretaget och huset
1870

Den yngste sonen blev den kända
konstnären Nils Kreuger

J A Kreuger och hans förtjusande hustru Christina
år 1870

avbildade

Gustaf lät renovera huset och inredde det på ett smakfullt och modernt sätt mätt i den tidens mått

En del av möblerna i huset ritades av Gustafs lillebror Nils, som även var duktig på möbeldesign

Bilden är tagen i salongen på den övre våningen

Lusthuset på tomten var en populär samlingsplats på somrarna, där släkt och vänner träffades

Gustafs kusin, Ernst August Kreuger, till vänster i bilden, grundade Kalmar tändsticksfabrik

Gustaf och Ernst hade ett nära affärssamarbete, där Gustaf sålde aspvirke till Ernsts tändstickor

Gustaf Kreuger med plommonstop i mitten med familj och vänner ute i trädgården utanför lusthuset. Till vänster står Ernst August Kreuger med sin hustru Jenny

Ernst äldsta son, Ivar Kreuger, föddes i
huset 1880

Det märktes redan i tidig skolålder att
Ivar var en duktig och ambitiös elev

Efter studenten i Kalmar beger sig Ivar
till Stockholm och börjar studera på
KTH, där han efter några år tar examen
både som civilingenjör och
civilekonom

Därefter tar han ångbåten till Amerika
och börjar jobba på ett företag som
utvecklat armerad betong

Ivar Kreuger tar studenten på Kalmar högre allmänna läroverk
1896

Ivar kommer tillbaka till Sverige i början av 1900-talet och får patent i Europa på armerad betong

Han startar företaget Kreuger & Toll Byggnads AB tillsammans med sin tidigare studentkamrat på KTH byggnadsingenjör Paul Toll

Kreuger & Toll blev snabbt ett framgångsrikt företag. De fick bl a kontrakt för grundarbetet både för Stockholms stadion 1911 och Stockholms stadshus 1912

Ivar Kreuger tar studenten på Kalmar högre allmänna läroverk
1896

1914 lämnade Ivar byggbranschen och tog över posten som VD i familjeföretaget AB Kalmar-Mönsterås Tändsticksfabrik med mål att skapa ett svenskt tändsticksimperium

Med Ivar vid rodret så expanderade företaget snabbt. Man köpte in konkurrerande verksamheter både inom landet och utomlands.

Nu var målet att skapa ett globalt tändsticksmonopol för att kunna kontrollera hela världens tändsticksproduktion och prisnivåer

Tändsticksfabriken i Kalmar belägen i vad som idag kallas gamla industriområdet. Vissa av byggnaderna finns kvar än idag och träningscentret Malkars södra huserar i en av de gamla lokalerna

I början av 1920-talet flyttades huvudkontoret från Kalmar till Stockholm

1928 flyttade företaget in i det nybyggda och mycket exklusiva Tändstickspalatset på Norrmalm, även kallat Kreugerska palatset

Den kraftiga expansionen ledde till att Ivar hela tiden behövde ta in mer kapital i bolaget. Företaget blev tungt belånat och de främsta lånegivarna var Wallenbergs bank Stockholm Enskilda Bank och den amerikanska investeringsbanken JP Morgan

Kreugerska palatset med utsikt över Kungsträdgården

Under det nya kontoret låg företagets garage. Här var de exklusiva direktionsbilarna parkerade och startklara för att bekvämt ta sig till olika adresser i Stockholm

Vagnparken bestod av, förutom Rolls-Royce, ett antal amerikanska limousiner såsom Chevrolet, Lincoln och Studebaker

Garaget ca 1929. Bilarna är, från vänster, en Chevrolet, en Studebaker, en Lincoln, Rolls-Royce och en Studebaker.

Behovet att resa runt om i världen ökade kraftigt för att besöka nya potentiella kunder, fabriker och långivare

Ett flygplan köptes in till bolaget för att göra resandet så smidigt som möjligt

Det sägs att Svenska Tändsticks-aktiebolaget, som bolaget nu hette, var det först företaget i Sverige som hade ett eget flygplan

Ivar Kreuger tar studenten på Kalmar högre allmänna läroverk
1896

Den kraftiga expansionen ledde till att Ivar hela tiden behövde ta in mer kapital i bolaget. Företaget blev tungt belånat och de främsta lånegivarna var Wallenbergs bank Stockholm Enskilda Bank och den amerikanska investeringsbanken JP Morgan

Borgenärerna delade upp tillgångarna medan småsparare och privatpersoner som köpt optioner i företaget, så kallade Kreugerpapper, blev helt lottlösa och fick i vissa fall lämna hus och hem...

Livet går vidare i Kalmar...

Gustaf Kreuger blir tysk konsul och
huset fungerar som tyskt konsulat fram
till att andra världskriget bryter ut 1939

Östra Sjögatan 1933

Gustaf Kreuger avlider 1940 och arvtagarna väljer att sälja huset till grannen Hotell Witt, som har planer på att expandera hotellet

Hotell Witt avser att riva huset och bygga nytt

I väntan på rivningslov så förfaller huset mer och mer. Under en period på 50-talet blir huset ett härbärge för hemlösa

Rivningslov beslutas och godkänns 1957, men överklagas av Kalmar stads hembyggsföreningen

Rivningsbeslutet dras tillbaka och Kalmar kommun gör en uppgörelse med Hotell Witt att köpa huset och flytta det till Norra Långgatan

Förberedelse inför flytten inleds, där bl a ett 10-tal kakelugnar nedmonteras och...

...den nya källargrunden på Norra
Långgatan 51 byggs vintern 1967

1968 flyttas huset

Flytten flyter på enligt plan de första
200 metrarna, men...

...havererar framför Stadshotellets
ingång och blir stående där över
helgen

Det blir ett folknöje att åka in till
centrala Kalmar för att beskåda
haveriet

Barometern är där och gör ett
reportage och tar bilder som
publiceras sedan i måndagsupplagan

Flyttförstärkning tas in från Öland...

...och det blir tajt mellan husen när
flyttet svänger in på Norra Långgatan

Kreugerska huset ställs på plats på den nya källargrunden och totalrenoveras till kontor i 2 plan + källare, vinden lämnas orörd

Kommunrevisionen flyttar in i början av 70-talet med arkivet i källarplanet

På den gamla tomten påbörjar nu
Hotell Witt bygget av det nya hotell

Före (1908)

Efter (1976)

I samband med att Olof Palme besökte Kalmar 1985, passade han även på att besöka Kreugerska huset för att se hur hans farfars far bodde under mitten av 1800-talet

Olof blev skjuten 1986

Advokatfirman Pontén & Singvall KB
köpte huset av kommunen 1992

Nils-Gunnar Sandelius, grundare av
stålfjäderbolaget Spinova i Torsås
ägde huset mellan 1998 - 2016

Madeleine & Christoffer äger huset
sedan 2016

2023

- - THE END - -